

แถลงการณ์คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.)
เรื่อง ข้อเสนอแนะในการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนกรณีภัยพิบัติน้ำท่วม

ตามที่เกิดภัยพิบัติน้ำท่วมในพื้นที่จังหวัดเชียงรายและลุกลามไปหลายจังหวัดในพื้นที่ภาคเหนือ ตั้งแต่เดือนสิงหาคม 2567 จนถึงปัจจุบัน เป็นเหตุให้ประชาชนหลายแสนครัวเรือนได้รับความเดือดร้อน และก่อให้เกิดความเสียหายในวงกว้างต่อบ้านเรือน สถานที่ราชการ สถานศึกษา และกิจการห้างร้านต่าง ๆ

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) ได้ติดตามสถานการณ์และลงพื้นที่เพื่อรับฟังข้อมูล กรณีเหตุอุทกภัยดังกล่าวด้วยความห่วงกังวล และขอแสดงความเสียใจอย่างสุดซึ้งต่อผู้ประสบภัยที่ได้รับ อันตรายจนถึงแก่ชีวิต รวมทั้งประชาชนจำนวนมากที่ต้องสูญเสียทรัพย์สิน ที่ทำกิน และเผชิญกับความยากลำบากนานปีในการใช้ชีวิต นอกจากนี้ ขอชื่นชมเจ้าหน้าที่ ตลอดจนประชาชนผู้มีจิตอาสาทุกภาคส่วน ที่ได้ร่วมแรงร่วมใจให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมต่อกันอย่างเต็มศักยภาพและไม่รอช้า

กสม. ตระหนักว่า อุทกภัยดังกล่าวได้ก่อให้เกิดผลกระทบด้านสิทธิมนุษยชนต่อประชาชนในหลายมิติ เช่น สิทธิในชีวิตและร่างกาย สิทธิในทรัพย์สิน สิทธิในการเข้าถึงและได้รับข้อมูลข่าวสารจากรัฐในการแจ้งเตือน ภัยพิบัติ สิทธิที่จะมีส่วนร่วมตัดสินใจในการบริหารจัดการน้ำ สิทธิในการได้รับมาตรฐานการครองชีพ อย่างเพียงพอ ได้รับปัจจัยสี่ รวมทั้งสิทธิที่จะได้รับการฟื้นฟูเยียวยาความเสียหายจากรัฐอย่างเพียงพอและทั่วถึง โดยปฏิเสธไม่ได้ว่าวิกฤติภาวะโลกเดือดในปัจจุบัน ถือเป็นวิกฤติทางสิ่งแวดล้อมที่เร่งให้เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติ อันคุกคามและส่งผลกระทบต่อสิทธิความเป็นอยู่ที่ดีของคนทั่วโลก รวมทั้งคนไทย และยังส่งผลกระทบต่อประชากรกลุ่มเปราะบาง เช่น ผู้ยากไร้ ผู้สูงอายุ เด็ก กลุ่มชาติพันธุ์ แรงงานอพยพข้ามชาติ ฯลฯ ที่มีอุปสรรคในการเข้าถึงสิทธิและสวัสดิการขั้นพื้นฐาน

ด้วยเหตุนี้ กสม. จึงขอเรียกร้องให้รัฐบาลเร่งแก้ไขปัญหาโดยบูรณาการการทำงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงในระดับพื้นที่ ซึ่งรวมถึงภาคประชาสังคมและชุมชน ในการช่วยเหลือ ฟื้นฟูและเยียวยา ความเสียหายโดยเร่งด่วน โดยเฉพาะที่อำเภอแม่สายซึ่งได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากโคลนที่มากับน้ำ นอกจากนี้เห็นควรใช้กลไกการบริหารจัดการแม่น้ำโขงในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความร่วมมือในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาซึ่งเป็นปัญหาข้ามพรมแดน และจะต้องมีการบริหารจัดการน้ำอย่างต่อเนื่อง โดยวางแผน การรับมือและป้องกันภัยพิบัติให้มีประสิทธิภาพ มีการแจ้งเตือนภัยล่วงหน้าในระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้เกิดความสูญเสียและความเสียหายที่รุนแรงดังเช่นที่ผ่านมา

ทั้งนี้ กสม. ขอให้รัฐบาลตระหนักด้วยว่ารัฐมีพันธกรณีหลักภายใต้กฎหมายสิทธิมนุษยชน ในการบรรเทาปัญหา เสริมศักยภาพหรือกำหนดมาตรการใด ๆ ที่ทำให้ภาครัฐและประชาชนสามารถปรับตัวในการรับมือและป้องกันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศได้ เพื่อมิให้ภัยพิบัติกระทบ สิทธิมนุษยชนของผู้ประสบภัย

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
27 กันยายน 2567